

Opgave 1 Stoppen met aardgas dwingt tot keuzes

1 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Als er een overheidstekort ontstaat moet de overheid meer lenen, 1
- waardoor het huidige niveau van overheidsbestedingen toekomstige overheidsbestedingen beperkt omdat er extra moet worden afgelost 1

2 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

De verhoging van 75% is niet voldoende om de doelstelling te behalen:

- Nieuwe energiebelasting = 1,75 x oude energiebelasting =
1,75 x € 0,346 = € 0,606

levering en transport gas	€ 0,452	
nieuwe energiebelasting	€ 0,606	
nieuwe tarief exclusief btw		€ 1,058
btw 21% over € 1,058		€ 0,222
nieuw gastarief inclusief btw		€ 1,280

- de gasprijs stijgt met

$$\frac{(\text{nieuw tarief} - \text{oud tarief})}{\text{oud tarief}} \times 100\% = \frac{€ 1,280 - € 0,966}{€ 0,966} \times 100\% = 32,5\%$$
 1
- De prijselasticiteit is -0,1 dus de vraag naar gas daalt met
 0,1 x procentuele prijsstijging van het gas = 0,1 x 32,5% = 3,3%
 en dit is minder dan de doelstelling van 5% 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Economische groei betekent dat het bbp / de productie toeneemt, waardoor het gasverbruik van bedrijven toe kan nemen 1
- Economische groei betekent dat het bbp en dus het (binnenlands) inkomen toeneemt, waardoor gezinshuishoudens over de middelen beschikken om hun woningen te verduurzamen / te isoleren / te voorzien van alternatieve energiebronnen zodat het gasverbruik af kan nemen
of
Economische groei betekent dat het bbp / de productie toeneemt, waardoor bedrijven meer winst kunnen maken en meer gasbesparende investeringen kunnen doen waardoor het gasverbruik af kan nemen 1

4 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Inkomstenkant (B): economische groei betekent dat het bbp / het inkomen toeneemt en als er meer inkomen wordt verdiend dan leidt dat tot hogere belastingontvangsten (die gebruikt kunnen worden voor de subsidie)
- Uitgavenkant (O): economische groei betekent dat het bbp / de productie toeneemt, en als de productie toeneemt kan de werkgelegenheid toenemen en kunnen de uitkeringen voor werkloosheid dalen (zodat er meer financiële ruimte komt om subsidies te financieren)

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- positief effect op de economische groei: (De vraag naar en) de productie van energiezuinige technologie stijgt (door de subsidie) hetgeen een positief effect kan hebben op (de groei van) het bbp / de productie 1
- negatief effect op de economische groei: Bedrijven krijgen te maken met hogere kosten (door de verhoging van energiebelasting). Dit kan ten koste gaan van de winst. Hierdoor kunnen de investeringen afnemen, hetgeen een negatief effect kan hebben op (de groei van) het bbp / de productie
of:
Gezinnen kunnen te maken krijgen met hogere energieuitgaven (door de verhoging van energiebelasting). Hierdoor kan het besteedbaar inkomen voor overige consumptiegoederen afnemen, hetgeen een negatief effect kan hebben op (de groei van) het bbp 1

Opmerking

Als bij de beantwoording van het positieve en het negatieve effect productie of bbp niet genoemd is dan maximaal een scorepunt toekennen.